

Startnotitie

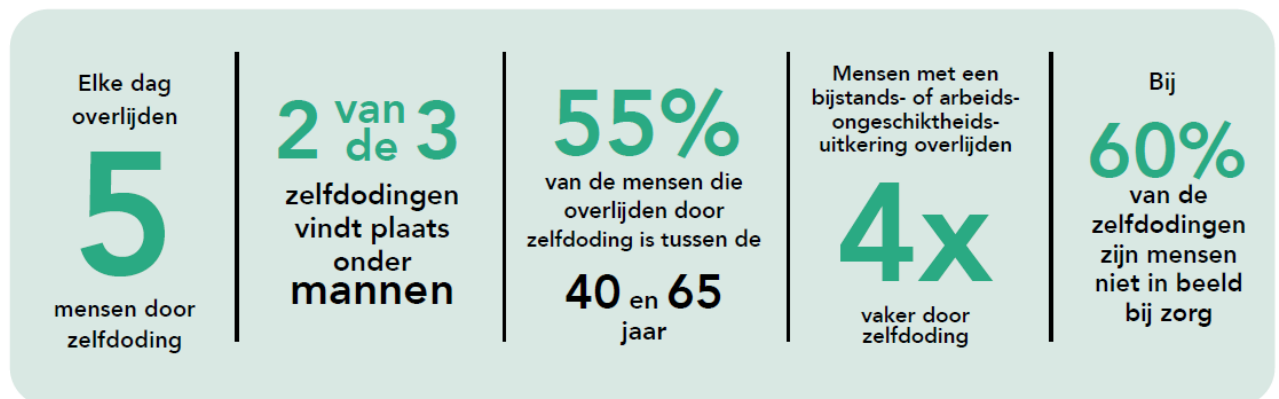
Onderwerp	Startnotitie suïcidepreventie
Zaaknummer	Z/23/462265
Documentnummer	1192420
Onderwerp	Startnotitie suïcidepreventie
Portefeuillehouder	S. Bijl
Portefeuille	Volksgesondheid
Aan	Commissie Samenleving

Aanleiding voor consultatie

In de raadsvergadering van november 2022 heeft de raad de wens uitgesproken om tijdens de commissie Samenleving met elkaar in gesprek te gaan over wat we als gemeente kunnen doen rondom suïcidepreventie. Aanvullend kwam de vraag aan het college om een startnotitie op te laten stellen die u informatie geeft om met elkaar in gesprek te gaan. In deze startnotitie informeert het college u over een aantal richtingen die we als gemeente op kunnen gaan in de suïcidepreventie. Na deze informatie volgen een aantal bespreekpunten die u richting kunnen geven in het gesprek.

Inleiding

Onderstaande infographic geeft landelijke cijfers weer over suïcide:

"Praten over zelfmoord brengt iemand alleen maar op een idee."

✗ Dit is niet waar.

"Als ze het willen, doen ze het toch wel."

✗ Dit is niet waar.

"Als ze dreigen met zelfmoord, doen ze dat alleen om mij onder druk te zetten."

✗ Dit is niet waar.

Er is veel bekend over risicofactoren op suïcide: schulden, eenzaamheid, armoede en mensen die eerder een suïcidepoging hebben gedaan. Er overlijden vooral veel mensen (met name mannen) van middelbare leeftijd met een arbeidsongeschiktheids- of bijstandsuitkering. Daarnaast is suïcide onder jongvolwassenen tussen 12 en 30 jaar doodsoorzaak nummer 1.

Uit onderzoek blijkt dat praten over suïcidale gedachten levens kan redden. In de Landelijke agenda suïcidepreventie wordt ingezet op beroepsgerichte campagnes binnen en buiten de zorg en publiekscampagnes om meer bewustwording te realiseren en Nederlanders te stimuleren het gesprek te voeren over dit moeilijke onderwerp. Als gemeente dragen we nu al bij aan het praten over suïcidale gedachten door:

- In juni 2024 in Lobith de buitententoonstelling Open over depressiviteit van Stichting Open mind te plaatsen. De buitententoonstelling bestaat uit 16 displays met daarop 30 portretten en 2 informatieborden waarin een grote groep jonge ervaringsdeskundigen mentale kwetsbaarheid zichtbaar en beter bespreekbaar maken.
- Samen met Filmfonds, Fonds 113 en producent Pupkin hebben we een subsidie gegeven voor het maken van de korte film 'Niet meer'. Deze film draagt de boodschap uit dat het belangrijk is om het gesprek aan te gaan over suïcide. De film wordt afgerond in maart. We zijn met de regisseur in gesprek over wanneer de film kan worden vertoont in ons filmhuis.
- In elke kern is een plaquette geplaatst van Ik Zie Je met de tekst: 'Een goed gesprek begint met iemand echt zien' en een qr code naar de site van 113.

Informatie over suïcidepreventie

Wet integrale suïcidepreventie

Er komt een nieuwe wet aan: Wet integrale suïcidepreventie. Deze wet wordt verankerd in de Wet publieke gezondheid. De minister van VWS wordt primair verantwoordelijk, onder meer voor een Landelijke Agenda Suïcidepreventie, een communicatiestrategie en een onderzoeksprogramma. Daarnaast wordt het bestaan van een gratis hulplijn wettelijk vastgelegd. Gemeenten krijgen een belangrijke rol, waaraan zij zelf invulling kunnen gaan geven. Het college van burgemeester en wethouders moet zorg dragen voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid op suïcidepreventie. De gemeente Zevenaar heeft nog geen beleid op suïcidepreventie.

Er zijn een aantal richtingen waar we als gemeente beleid op zouden kunnen maken. Hieronder volgt meer informatie over deze onderwerpen.

Netwerkaanpak

In de Landelijke agenda suïcidepreventie 2021-2025 staat versterking van de netwerkaanpak centraal zodat nog meer mensen, bedrijven en organisaties zich aansluiten. Suïcidepreventie wint aan slagkracht met een integrale netwerkaanpak, waarbij partners de eigen expertise en die van netwerken combineren. Het terugdringen van suïcides is complex en vraagt een lange adem maar suïcidepreventie is mogelijk. Voor gemeenten is er vanuit 113 een stappenplan om een lokaal suïcidepreventievangnet op te zetten. De opstart hiervan vraagt om een looptijd van minimaal 2 jaar en vraagt om een lokale kwartiermaker voor 16 uur per week, bij voorkeur vanuit de gemeente of de GGD. De kwartiermaker brengt voor een suïcidepreventievangnet in ieder geval de gemeente(n), de GGD, de huisartsen, GGZ-crisisdienst en het wijkteam bij elkaar. Andere mogelijke partnerorganisaties zijn politie, sportverenigingen, kerken, buurtwerk en woningbouwverenigingen. Bij een netwerkaanpak worden naast een kwartiermaker ook een publiekscampagne en gatekeeperstrainingen (hieronder uitgewerkt) ingezet. Daarnaast kan het netwerk nog andere nodige projecten voor onze gemeente ontwikkelen waar in de begroting ruimte voor moet

worden gehouden. Voor de leesbaarheid van dit document volgt de uitwerking van de kosten van een netwerkaanpak in de bijlage.

Gatekeeperstraining

De Gatekeeperstraining suïcidepreventie leert mensen om suïcidale gedachten bespreekbaar te maken en richt zich op het vergroten van kennis van suïcidaliteit. Deelnemers worden in 4 uur getraind in vaardigheden om suïcidale gedachten te signaleren, veiligheid in te schatten en de ander te stimuleren om hulp te zoeken. Mogelijke Gatekeepers zijn politiemedewerkers, deurwaarders, uitkeringsverstrekkers, schoolmaatschappelijk werk, decanen en straatwerkers.

Lotgenotengroepen

Stichting Suïcide Preventie Centrum kan in onze gemeente lotgenotengroepen organiseren. Hier zijn goede ervaringen mee op diverse plekken in Nederland. Er bestaan 2 soorten lotgenotengroepen:

- Een Over Leven groep voor mensen die zelf te maken hebben met suïcidale gedachten. De groep komt 24 keer per jaar bij elkaar voor anderhalf uur. Bij een bijeenkomst zijn maximaal 6 deelnemers aanwezig. De begeleiding bestaat uit 2 getrainde ervaringsdeskundigen suïcidaliteit van de Stichting suïcide preventie centrum.
- Een Mee Leven groep voor mensen die iemand in hun omgeving hebben die suïcidaal is. Deze groep heeft minder bijeenkomsten per jaar en meer deelnemers.

Bespreekpunten

Over de bovengenoemde thema's willen wij de volgende vragen met u bespreken:

- Wat vindt u van het idee om een netwerkaanpak op te starten?
- Wat vindt u van het idee om lotgenotengroepen op te starten?
- Heeft u nog andere ideeën die we in de gemeente in zouden kunnen zetten rondom suïcidepreventie?
- Welk bedrag wilt u beschikbaar stellen om suïcidepreventie mogelijk te maken?

Bijlage – kosten

Netwerkaanpak

- Kwartiermaker
 - 16 uur per week kost €46.000.
- Publiekscampagne
 - Sociale media:
 - Gratis via onze kanalen
 - Gerichte campagnes, bijvoorbeeld op wijkniveau, €100 per campagne
 - Zevenaar Post
 - 1 advertentie kost ongeveer €500
 - Kliklijsten/abricscampagne
 - Drukken posters €500
 - Brieven naar alle inwoners
 - 1 A4: €5000

Als voorbeeld: de gemeente Arnhem heeft jaarlijks €25.000 begroot voor de publiekscampagne over suïcidepreventie. Daarvan is €2.000 een algemene publiekscampagne, €8.000 specifiek gericht op jongeren en €3.500 voor een campagne binnen de gemeente.

- Gatekeeperstraining

De kosten voor een gatekeeperstraining zijn:

- €1425 (6-8p fysiek)
- €2325 (9-16p fysiek)
- €1150 (6-8p online)
- €2190 (9-10p online)

Stichting suïcide preventie centrum

- Opstarten Over Leven groep €8000,- per jaar

Het bedrag is opgebouwd uit een vergoeding voor de uren, deelname aan intervisie/kennisdagen door de begeleiders, ondersteuning vanuit de stichting en drukwerk (flyers en posters).

- Opstarten Mee Leven groep €7000,- per jaar

Het bedrag is opgebouwd uit een vergoeding voor de uren, deelname aan intervisie/kennisdagen door de begeleiders, ondersteuning vanuit de stichting en drukwerk (flyers en posters).

- Daarnaast moet de gemeente zorgdragen voor een ruimte en publiciteit.